

ADRODDIAD I'R CABINET

Dyddiad y cyfarfod:	17 Medi 2019
Aelod Cabinet:	Cynghorydd Cemlyn Rees Williams
Pwnc:	Ysgol Abersoch
Swyddog Cyswllt:	Gwern ap Rhisiart – Swyddog Ardal Addysg

Y penderfyniad a geisir a phwrpas yr adroddiad

Pwrpas yr adroddiad hwn yw ceisio caniatâd y Cabinet i gychwyn trafodaethau ffurfiol gyda chorff llywodraethol a budd-ddeiliaid perthnasol eraill Ysgol Abersoch yn sgil pryderon ynghylch niferoedd yr ysgol, i alluogi llunio ystod o opsiynau posibl yn ymwneud a dyfodol yr ysgol.

1. Cefndir

- 1.1 Mae Ysgol Abersoch wedi ei lleoli yng nghanol pentref Abersoch ger Pwllheli, ac yn darparu addysg ar gyfer disgyblion rhwng 3-8 oed. Mae gan yr ysgol gapasiti o 34 (Meithrin i Flwyddyn 3), ac ym mis Ionawr 2019, roedd ganddi 12 disgybl llawn amser, rhwng 4-8 oed, ynghyd ag 1 disgybl meithrin, rhan amser ar y gofrestr. Erbyn heddiw (Medi 2019), mae'r niferoedd wedi gostwng i 7 o ddisgyblion 4-8 oed, a 2 disgybl meithrin.
- 1.2 Ym mis Gorffennaf 2019, o ganlyniad i gwmp diweddar yn niferoedd Ysgol Abersoch, bu i swyddogion yr Adran Addysg gwrdd â chorff llywodraethol Ysgol Abersoch i drafod niferoedd isel yn yr ysgol ac i egluro mai'r cam nesaf fyddai ceisio caniatâd y Cabinet i gychwyn trafodaeth ffurfiol gyda'r corff llywodraethol a budd-ddeiliad perthnasol eraill, i ystyried yr opsiynau ar gyfer dyfodol yr ysgol.
- 1.3 Cafodd Ysgol Abersoch ei harolygu ddiwethaf ym Mehefin 2017, a daethpwyd i'r canlyniad fod perfformiad yr ysgol yn 'Dda'. Yn ogystal, yn Ionawr 2019, fel rhan o system genedlaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer categoreiddio ysgolion, gosodwyd yr ysgol yng nghategori cymorth 'Melyn'. Diffiniad y Llywodraeth o ysgol categori 'Melyn' yw "ysgol effeithiol sydd eisoes yn gwneud yn dda ac yn gwybod pa feysydd sydd angen iddi eu gwella".

2. Rhesymau dros yr angen am benderfyniad

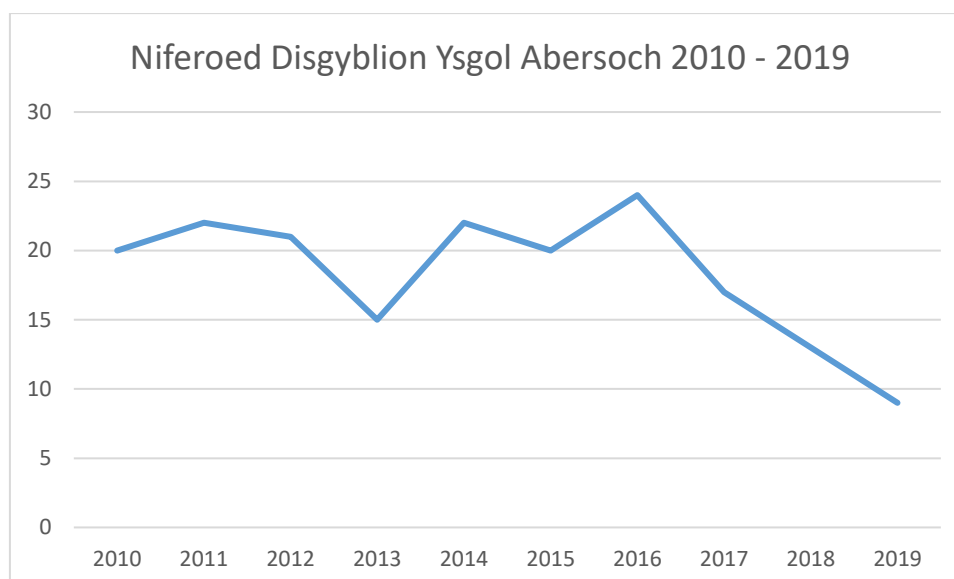
- 2.1 Mae niferoedd yn yr ysgol dros y blynyddoedd diwethaf wedi bod yn isel yn gyffredinol, er y mae cwmp diweddar wedi golygu mai 9 o ddisgyblion sydd bellach yn mynychu'r ysgol (2019-20).
- 2.2 Yn ogystal, rhagwelir y bydd niferoedd yn parhau'n isel dros y blynyddoedd nesaf. Dengys rhagamcanion Medi 2018 ein bod yn rhagweld mai 9 disgybl fydd ar y gofrestr yn Medi 2021.
- 2.3 Oherwydd yr heriau hyn, ceisir caniatâd i gychwyn trafodaethau ffurfiol gyda'r corff llywodraethol a budd-ddeiliaid perthnasol eraill i ystyried opsiynau posibl ar gyfer dyfodol Ysgol Abersoch.

3. Rhesymeg a chyfiawnhad dros argymhell y 'penderfyniad a geisir'

3.1 Niferoedd isel a llefydd gweigion

- 3.1.1 Fe welir o'r graff isod fod gostyngiad wedi bod yn niferoedd disgyblion Ysgol Abersoch dros y blynyddoedd diwethaf. Gyda 9 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Medi 2019, mae niferoedd yr ysgol wedi mwy na haneru

ers 2016. Gan gymharu niferoedd yr ysgol ers 1980, cawn weld fod niferoedd yr ysgol ar eu uchaf a'r ysgol yn llawn yn 1981, gyda 35 o ddisgyblion.

3.1.2 Erbyn Medi 2019, dim ond 9 o ddisgyblion oedd ar gofrestr yr ysgol, gostyngiad o 63% ers 2016. Gyda chapasiti o 34, golyga hyn fod yr ysgol yn 74% wag .

3.1.3 Yn ogystal, yn Medi 2018, allan o'r 34 o ddisgyblion rhwng 3 ac 8 oed sy'n byw yn nalgylch Ysgol Abersoch, roedd 24 (71%) yn dewis mynychu ysgolion cyfagos. Gan mai ysgol ar gyfer babanod a phlant hyd at 8 oed yw Ysgol Abersoch, mae'r disgyblion yn trosglwyddo i ysgolion cynradd cyfagos ar ôl Blwyddyn 3. Yr ysgol agosaf yw Ysgol Sarn Bach, sef ysgol gynradd 3-11 oed sydd wedi ei lleoli ym mhentref Sarn Bach, tua milltir lawr y ffordd o Abersoch.

3.2 Rhagamcanion

3.2.1 Yn ôl rhagamcanion yr ysgol a grëwyd yn Medi 2018, pan oedd 13 disgybl ar gofrestr yr ysgol, rhagwelwyd y byddai'r niferoedd yn parhau'n isel mewn blynyddoedd i ddod. Gweler isod y rhagamcanion a grëwyd yn Medi 2018:

	Meithrin	0	1	2	3	4	5	6	Cyfanswm
Rhagamcan Medi 2019*	2	1	2	3	3	-	-	-	11*
Rhagamcan Medi 2020	2	2	1	2	3	-	-	-	10
Rhagamcan Medi 2021	2	2	2	1	2	-	-	-	9

*Gwir niferoedd disgyblion Medi 2019 = 9

4 Ystyriaethau Perthnasol

4.1 **Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018:** Bydd unrhyw broses yn cael ei gynnal yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018).

5. Camau nesaf ac Amserlen

5.1 Yn ddarostyngedig ar benderfyniad y Cabinet, dyma amserlen amlinellol gychwynnol ar gyfer trafodaethau:

Camau Nesaf	Amserlen Amlinellol
Cynnal cyfarfodydd ffurfiol gyda Chorff Llywodraethol a budd-ddeiliaid perthnasol Ysgol Abersoch i ystyried a llunio opsiynau posib.	Hydref 2019
Adrodd yn ôl i'r Cabinet yn dilyn adborth lleol. + <u>Yn ddibynnol ar qanlyniad y trafodaethau lleol</u> , ceisio caniatâd y Cabinet i gynnal ymgynghoriad statudol ar yr opsiwn ffafriedig os bydd angen.	Tachwedd 2019

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Y Swyddog Monitro:

“Fe esbonnir yn yr adroddiad mai'r bwriad yw ceisio adnabod camau posib i gyfarch yr heriau sydd yn wynebu'r ysgol. Cydnabyddir hefyd fod ystod o faterion sydd angen eu cloriannu wrth geisio adnabod atebion posib a gweithrediad. Nodi'r hefyd fod darpariaethau Cod Trefniadaeth Ysgolion 11/2018 yn mynd i fod a rôl ganolog yn y cloriannu ac y bydd opsiynau ar y ffordd ymlaen yn destun ystyriaeth pellach gan y Cabinet pan gwblheir y gwaith yma. O safbwynt priodoldeb mae'r hyn a gynigir yn briodol.”

Y Pennaeth Cyllid:

“Rwy'n cefnogi'r penderfyniad a geisir yma.”
